

Население по въроизповѣданіе и матеренъ езикъ.	1900 год.			1905 год.		
	На 100 жители отъ респективната група население се падатъ грамотни.					
	м.	ж.	изоб-що.	м.	ж.	изоб-що.
а) Насел. и въроизповѣданіе.						
Източно православни	46·90	12·69	27·58	46·52	16·48	31·78
Католици	37·26	26·13	31·71	39·71	26·52	33·11
Протестанти	72·18	59·90	66·31	70·94	61·56	66·41
Мохамедани	6·04	1·59	3·86	5·84	1·39	3·67
Израилитяни	65·45	31·90	48·45	67·93	39·52	53·69
Армено Григоряни	61·99	33·61	52·59	64·16	42·76	54·75
Други	97·59	85·71	96·32	97·29	86·36	96·05
Всичко :	36·03	11·21	23·87	40·66	14·67	27·91
б) Население по матер. езикъ:						
Български	42·18	12·75	27·74	46·85	14·64	32·03
Турски, татарски и цигански	6·48	1·76	4·17	6·46	1·65	4·11
Ромжнски	22·29	2·93	12·75	26·00	4·09	15·14
Гръцки	45·97	20·01	33·28	45·27	20·95	33·34
Еврейски	65·15	30·81	47·77	67·62	38·38	52·96
Арменски	62·54	40·82	53·58	60·99	43·97	55·01
други	58·50	59·54	58·96	57·90	55·92	56·72
Всичко :	36·03	11·21	23·87	40·66	14·67	27·91

Общата грамотност на говорещитъ български езикъ прѣзъ 1905 год. възлиза на 32%, слѣдователно, съ разлика 4% отъ сжщата грамотност на цѣлото население. Най-ограмотени у насъ се явяватъ арменцитъ и слѣдъ тѣхъ евреитъ, а най-слаба грамотностъ притежаватъ турцитъ, татаритъ циганитъ и ромжнитъ. Изобщо грамотността на мохамеданитъ—турци, татари, цигани и помаци възлиза на 3.67% срѣщу 27.91% обща грамотностъ. Това указва извѣстно влияние върху височината на общия коефициентъ на грамотността въ страната.

Грамотността на населението не е еднакво разпространена въ отдѣлнитъ кжтове на България. По околи и окржзи тя е различна. По рано констатирахме малограмотността на мохамеданското население. За да се добие по вѣрно прѣдставление за разпрѣдѣление на грамотността, трѣба да се направи абстракция отъ това население, като се елеминира на всѣкжждъ и коефициентътъ на общата грамотностъ се изчисли за останалото население. Слѣдващото съдържа процента на грамотнитъ жители, безъ мохамеданитъ, за всѣка една околия, прѣзъ 1905 година:

Най-малограмотно е населението въ околицитъ: Кула, Бѣлоградчикъ, Фердинандъ, Берковица и т. н., а най-грамотно—въ околицитъ Шуменъ, Пирдопъ, Е. Джумая и т. н. Споредъ коефициента на своя обща грамотностъ околицитъ се разпрѣдѣлятъ на слѣднитъ групи,